

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи
Віталій КОБЕЦЬ

18.09.2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Факультет	біології, географії та екології
Кафедра	біології людини та імунології
Галузь знань	01 Освіта
Освітня програма	Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Спеціальність	014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини),
Курс	2
Ступінь вищої освіти	магістр
Форма навчання	заочна

Херсон 2020-2021 н.р.

Програма розроблена:

1. Сидорович М.М., професор, доктор педагогічних наук
2. Гасюк О.М., доцент, кандидат біологічних наук
3. Лановенко О.Г., доцент, кандидат сільськогосподарських наук
4. Шкуропат А.В., доцент, кандидат біологічних наук
5. Головченко І.В., доцент, кандидат біологічних наук
6. Спринь О.Б., доцент, кандидат біологічних наук

Затверджена на засіданні кафедри біології людини та імунології

Протокол від «21» 08 2020 року № 1

Завідувач кафедри Олена ГАСЮК

«21» 08 2020 року

Вступ

Виробнича практика є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, яка проводиться для студентів денної форми навчання II курсу спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Практика проводиться в 3 семестрі та її тривалість складає 4 тижнів.

Базою проходження практики студентів-магістрантів є випускова кафедра – кафедра біології людини та імунології та кафедра ботаніки.

Всі завдання, що передбачені програмою виробничою практики магістрантами виконуються на базі 10-11 класів закладів середньої освіти. Виробнича практика є важливою частиною навчально-виховного процесу, в ході якого відбувається безпосереднє поєднання та реалізація теоретичних знань, що отримують студенти на заняттях, з практичною діяльністю студентів в якості педагогів. Це дозволяє, з одного боку, закріпити й поглибити знання теорії, а з іншого – набутти вміння й навички, необхідні для майбутньої самостійної роботи.

Мета та завдання

Метою педагогічної практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами навчально-виховної роботи у закладах вищої освіти, формування в них професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання інтересу до професії, потреби систематично поновлювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності, вивчення та використання передового й новаторського педагогічного досвіду.

Виробнича практика є складовою професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти завершальним етапом практичної підготовки студентів університету до професійно-педагогічної діяльності. Основною метою даної практики є закріплення педагогічних навичок, здобутих при отриманні першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, вдосконалення знань, необхідних для роботи у навчальних закладах середньої освіти, формування вмінь застосовувати їх у навчально-виховному процесі під час виконання функцій вчителя.

Основні завдання практики:

- Поглиблення знань про структуру і зміст шкільного курсу біології середньої школи в обсязі, зафіксованому державним стандартом освіти з біології та основ здоров'я і є достатнім для забезпечення сучасного рівня викладання у ЗСО I-III ступенів.
- Формування вмінь і навичок у проведенні різних форм роботи з учнями підліткового віку, спираючись на досягнення методичної, педагогічної і психологічної наук, вікової фізіології та шкільної гігієни, валеології та екології людини.
- Здійснення тематичного контролю навчальних успіхів школярів відповідно вимогам до навчальних досліджень, а також критеріїв їх оцінювання, що передбачені у державних програмах шкільної біологічної освіти середньої базової та профільної шкіл; підготовка учнів до підсумкової атестації.
- Організація роботи в кабінеті біології з курсів ботаніки, зоології, біології людини та загальної біології, основ здоров'я, використання, зберігання і поповнення матеріальної бази.

- Ознайомлення з досвідом роботи вчителя-біолога, вчителя основ здоров'я, передовим педагогічним досвідом та інноваційними технологіями навчання біології та основ здоров'я.
- Напрацювання матеріалу для виконання курсових і випускних робіт з біології та педагогіки.

Загальні та фахові компетентності:

ЗК 1. Здатність до використання знань та умінь, набутих у процесі вивчення предмету, у відносинах з контрагентами та під час обробки іншомовних джерел інформації;

ЗК 2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності, у т.ч. результатів власних досліджень для використання у галузі освіти;

ЗК 3. Здатність до формування світогляду, розвитку людського буття, суспільства і природи, духовної культури;

ЗК 4. Вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності;

ЗК 5. Здатність до прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;

ЗК 6. Здатність спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань;

ЗК 7. Здатність до колективних дій та організації взаємодії в колективі; роботі в команді.

ЗК 9. Здатність працювати самостійно, автономно діяти з позиції соціальної відповідальності, займати активну життєву позицію та розвивати лідерські якості;

ЗК 10. Здатність до використання знань та умінь з основ здоров'я і здійснення профілактичних заходів щодо його збереження у дітей.

ФК 1. Здатність до планування і цілеспрямованого формування в здобувачів освіти ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків у навчанні біології.

ФК 2. Здатність до цілепокладання і проектування, добору й застосування доцільних форм, методів, технологій та засобів навчання для розвитку здібностей учнів з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня їх навчальних досягнень.

ФК 3. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); використання з цією метою інновацій у професійній діяльності ;

ФК 4. Здатність до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами), їхньої рухової активності в освітньому процесі; здійснювати професійні функції у процесі інклюзивного навчання, створювати умови для їх розвитку і саморозвитку, повноцінної соціалізації з допомогою здоров'язбережувальних технологій.

ФК 5. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.

ФК 6. Здатність до організації і здійснення наукового пошуку у закладах загальної середньої освіти; рефлексії власної педагогічної діяльності, професійного розвитку впродовж життя.

ФК 9. Здатність розв'язувати біологічні та екологічні задачі різними способами.

ФК 10. Здатність здійснювати прості і безпечні біологічні дослідження в лабораторії та природних умовах, інтерпретувати результати досліджень, розробляти і організовувати на їх основі проектну і дослідницьку діяльність учнів.

ФК 11. Здатність у процесі навчання та виховання розуміти й реалізовувати стратегію сталого розвитку людства.

ФК 13. Здатність розкривати сутність здорового способу життя і охорони здоров'я, застосовувати базові знання з основ здоров'я для обрання ефективних шляхів і способів збереження, зміцнення та відновлення здоров'я людини, впроваджувати здоров'язбережувальні технології у освітній процес.

ФК 14. Здатність аналізувати спосіб життя особи та його вплив на здоров'я, створювати рекомендації щодо раціоналізації здорового способу життя, розробляти здоров'язбережувальні програми, добирати адекватні методи й засоби оздоровлення, реалізовувати відповідні вміння в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти.

ФК 16. Здатність оцінювати зміни довкілля в контексті його збереження, прагнення до збереження навколишнього середовища та здатність до цілепокладання й цілереалізації педагогічної діяльності з впровадження інноваційних технологій екологічної освіти молоді.

Програмні результати навчання:

ПРН 4. Оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.

ПРН 9. Ефективно працювати автономно та у команді.

ПРН 10. Вміти проводити власну дослідницьку діяльність і організувати її на уроках і позаурочний час

ПРН 11. Розуміти і пояснювати молекулярні механізми життя.

ПРН 12. Розуміти загальну структуру біологічної науки, сутність положень провідних теоретичних узагальнень біології, біологічну термінологію і номенклатуру; транслювати їх учням на основі принципу науковості.

ПРН 17. Виконувати експериментальні польові та лабораторні дослідження, інтерпретувати їх результати, використовувати ці уміння для організації проектної і дослідницької діяльності учнів.

ПРН 18 Застосовувати уміння виготовляти прості біологічні препарати, колекції, гербарії з метою створення оригінальної наочності для проведення уроку.

Зміст практики

Місце біології та основ здоров'я як шкільного предмета в системі навчальних дисциплін в шкільному курсі, завдання на сучасному етапі розвитку біологічної науки та здоров'язберігаючих технологій.

Реалізація виховних завдань в процесі їх засвоєння: формування наукового світогляду, патріотичне, інтернаціональне виховання, трудове і політехнічне виховання, профорієнтаційна спрямованість курсу біології.

Аналіз типових програм, діючих підручників і методичних посібників з біології та основ здоров'я. Добір і методика формування найважливіших понять: загальнобіологічних і окремих. Система повторення і узагальнення понять, рівнів засвоєння знань.

Планування роботи вчителя. Аналіз запропонованих, складання власних тематичних і календарних планів з ботаніки, зоології, біології людини та загальної біології. Формування вмінь, передбачених шкільною програмою з біології. Специфіка розвитку спеціальних і загальноосвітніх вмінь.

Виховні і розвиваючі функції методів навчання біології та основ здоров'я. Застосування репродуктивних методів навчання. Продуктивні методи, їх значення в реалізації навчальної мети. Проблемний підхід до навчання біології та основ здоров'я. Частково-пошуковий метод навчання.

Дослідницький метод, його реалізація в роботі з наочним матеріалом. Особлива роль наочності в навчальній біології.

Засоби навчання біології та основ здоров'я, їх класифікація. Використання джерел інформації і засобів унаочнення на уроках біології та основ здоров'я. Натуральні об'єкти на уроках і екскурсіях. Макети і моделі, прилади на уроках, технічні засоби навчання. Комп'ютер у навчанні біології.

Матеріально-технічна база біологічної освіти. Кабінет біології, його оформлення і оснащення. Розміщення засобів унаочнення, дидактичних матеріалів, літератури, методичних посібників. Поурочні картотеки наочності. Організація, обладнання, зміст, зберігання наочності і ТЗН. Створення навчально-методичних комплексів з окремих курсів в кабінеті біології. Наукова організація праці вчителя біології. Дослідна ділянка з біології у школі, її оснащеність, організація навчальної роботи, спостережень, вимірювань, виконання практичних робіт на ділянці.

Система форм навчання біології та основ здоров'я: уроки, навчальні екскурсії, всі форми позакласної роботи.

Урок як основна форма організації навчальної роботи з біології та основ здоров'я. Класифікація типів та видів уроків в окремих курсах біології. Підготовка до уроку: план, розгорнутий план, конспект. Аналіз і самоаналіз уроку.

Методика проведення вступних уроків. Мотивація навчання. Забезпечення і підтримання активної пізнавальної діяльності учнів.

Методика проведення уроків вивчення нового матеріалу. Використання базових знань, методика введення і формування нових понять, усвідомлення причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей. Закріплення і корекція знань як самоконтроль діяльності вчителя.

Методика проведення комбінованих уроків. Функції комбінованих уроків. Методика проведення індивідуальної, групової, фронтальної форм актуалізації базових знань. Зв'язок з попереднім і наступним навчальним матеріалом.

Методика проведення уроків формування вмінь. Організація навчальної діяльності учнів при виконанні практичних робіт. Практичні роботи на місцевості. Самостійна робота учнів. Оцінювання роботи учнів.

Методика проведення уроків повторення.

Методика проведення уроків узагальнення знань і вмінь. Особлива роль уроків: формування знань на вищому рівні.

Нетрадиційні уроки і нетрадиційні прийоми на уроках біології. Навчальні біологічні ігри.

Сучасні новітні педагогічні технології у навчанні біології.

Індивідуальна практична робота учнів в кабінеті біології. Організація позакласного читання.

Основні види і форми роботи магістрантів

Навчальна робота: проведення уроків; проведення консультацій для учнів з навчального предмету; проведення індивідуальних занять з учнями; відвідування занять провідних

вчителів та своїх однокурсників з подальшим їх розгорнутим аналізом; перевірка контрольних робіт, що передбачені робочим навчальним планом.

2. Науково-методична робота: ознайомлення з робочими навчальними планами, навчальними програмами шкільного курсу біології та основ здоров'я базового та профільного рівнів; ознайомлення зі звітною документацією, що ведеться на класним керівником та вчителем-предметником; розробка конспектів уроків; підготовка навчально-методичних матеріалів до самостійної роботи учнів; складання завдань для проведення підсумкового контролю, завдань для проведення тестового контролю; вивчення дидактичного забезпечення навчального процесу; впровадження інноваційних форм і методів навчання; проведення методичного аналізу навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння учнями; виконання індивідуального завдання за рішенням групового керівника.

3. Організаційно-виховна робота: ознайомлення з планом організаційно - виховної роботи класного керівника; складання психолого-педагогічної характеристики на клас на основі використання психолого-педагогічних методик (соціометрія, визначення психологічного клімату шкільної групи) (для педагогічних спеціальностей); участь у виховній роботі в студентському колективі, виконання доручень класного керівника; участь у профорієнтаційній роботі.

Список рекомендованої літератури

1. Загальна методика навчання біології: Навч. посіб. для студ. ВНЗ / За ред. І.В. Мороза – К.: Либідь, 2006. – 592 с.
2. «Концепція Нової української школи» (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р., №988).
3. Барна І.В., Барна М.М., Барна Л.С. Біологія. Задачі та розв'язки. – Тернопіль: Мандрівець, 2005. -384 с.
4. Биологический эксперимент в школе: Кн. для учителя / А.В. Бинас, Р.Д. Маш, А.И. Никишов и др.. – М.: Просвещение, 1990. - 192 с.
5. Богданова О. Про формування біологічних понять у шкільному предметі “Біологія” // Біологія і хімія в школі. - 1998. - № 4. - С. 16 – 17
6. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
7. Данилова О.В. Олімпіади з біології для школярів. - Х.: Вид. група «Основа», 2006. – 256 с.
8. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23. 11. 2011 р. № 1392)
9. Закон про вищу освіту //Освіта. - 6 вересня 2014 р.
10. Закон про освіту //Освіта. - 05 вересня 2017 р.
11. Звоницький Е.М., Шило В.В. Пришкільна ділянка. Практичні поради. - Х.: Вид. група «Основа», 2005. – 144 с.
12. Ільницький А.П. Методичні рекомендації з позакласної та позашкільної роботи з біології // Біологія. - 2004. - № 27. – С. 2 – 7.
13. Кабінет біології / Упоряд. К.М. Задорожний, С.О. Малікова. - Х.: Вид. група «Основа», 2005. – 192 с.
14. Козетова Л.Г. Формування біологічних понять у курсі ботаніки: Посіб. для вчителя. – 27 К.: Радянська школа, 1974. – 127 с.
15. Козленко О.Г. Захоплююче навчання: біологічна рольова гра. - Х.: Вид. група «Основа», 2003. – 80 с.
16. Козлов А.Г. Фізіологія в дослідах // Біологія. Хімія. - 2003. - № 5 - 6. -С.1 - 20.
17. Концепція екологічної освіти України (Затверджено Рішенням Колегії МОН України від 20.12.01 р., № 13/6-19)

18. Корсакова О. Зміст сучасної шкільної освіти: тенденції розвитку, склад, структура // Дайджест педагогічних ідей та технологій. Школа - парк. - 2003.- № 1.- С. 80 - 83.
19. Корсакова О., Трубачова С. До проблеми змісту сучасної шкільної освіти // Біологія і хімія в школі. - 2002. -№ 6. - С. 8 - 11.
20. Леженіна І.П. Біологічні екскурсії. Комахи степу. - Х.: Вид. група «Основа», 2003. – 96 с.
21. Навчання біології у старшій школі на академічному рівні : монографія / Н. Ю. Матяш, В. В. Вербицький, О. Г. Козленко, Т. В. Коршевнік. – Київ : Педагогічна думка, 2013. – 228 с.
22. Наказ Міністерства освіти і науки України № 1456 від 21.10.2013 року «Про затвердження Концепції профільного навчання у старшій школі» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/37784/ (дата звернення: 7.04.2017).
23. Національна доктрина розвитку освіти // Нормативно-правові акти про наукову та науково-технічну діяльність у вищих навчальних закладах України: У 2 кн. - Х., 2003. - Кн.2. - С. 120 - 134.
24. Неведомська Є. Формування біологічних понять на різних ступенях пізнання // Рідна школа. - 2003. - № 6. - С. 38 - 44.
25. Підготовка учнів до біологічних олімпіад / О.В. Данилова, К.М. Задорожний, Д.А. Бабанов, С.А. Данилов – Х.: Основа. – 2004. -112 с.
26. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» від 14 січня 2004 р. № 24 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/24-2004-%D0%BF> (дата звернення: 23.03.2017).
27. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» від 23 листопада 2011 р. № 1392 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF> (дата звернення: 7.04.2017).
28. Програма для середньої загальноосвітньої школи: Біологія: 6 – 9 . – К.: Перун, 2013.
29. Програма з біології для 10–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту. – Тернопіль : Мандрівець, 2010.
30. Програма з біології для 10–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Академічний рівень. – Тернопіль : Мандрівець, 2010.
31. Програма з біології для 10–11 класів. Профільний рівень. – Тернопіль Мандрівець, 2010.
32. Севериненко О. Літні завдання учням з біології // Біологія і хімія в школі. – 2003. - №3. – С. 34-36. 69. Сидякин В.Г., Сотников Д.И., Сташков А.М. Основы научных исследований. Биология - К.: Выща школа, 1987.- 197 с.
33. Степанюк А. Шляхи становлення змісту шкільної біологічної освіти // Біологія і хімія в школі. - 2001. - № 2. - С. 43 - 46. 29
34. Степанюк А.В. Методологічні та теоретичні основи формування цілісності знань школярів про живу природу: Автореф. дис...докт. пед. наук: 13.00.02 / Ін-т педагогіки АПН України. – К., 1999. – 36 с.
35. Степанюк А.В. Нові підходи до визначення мети і змісту біологічної освіти школярів // Педагогіка і психологія. - 2000. - № 2. - С. 28 - 35.
36. Степанюк А.В. Формування цілісних знань школярів про живу природу // Біологія і хімія в школі. - 1997. - № 4. - С. 42 - 45.
37. Тагліна Ю.С. Предметний тиждень біології в школі. – Х.: Вид. група «Основа», 2004. – 96 с.
38. Тимченко А.Д. Збірник задач і вправ з біології. – К.: Вища шк., 1992. – 387 с. 80. Ткачева О.И. Биологические задачи экологического содержания // Биология в школе. - 1996. - № 3. - С. 53 - 54.
39. Фесенко Н.А. Значення диференційованого підходу під час проведення лабораторних і

- практичних робіт на уроках біології // Біологія. – 2004. - №13. – С. 12-18.
40. Шабанов Д.А., Кравченко М.О. Екологія у шкільному курсі біології. - Х.: Вид. група «Основа», 2005. – 144 с.
41. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підруч. - 2-е вид., перероб. і доп. - К.: Знання - Прес, 2002. - 295 с.

Методичні рекомендації до проведення практичних

1. Протягом практики студенти виконують обов'язки вчителя біології, вчителя основ здоров'я, класного керівника і завідувача кабінетом біології.
2. Впродовж *першого тижня* студент-практикант:
3. Отримує настанови в університеті та загальноосвітньому закладі, знайомиться з документацією з практики (щоденник практики), вивчає документацію навчального закладу (плани урочної та позакласної роботи з біології, план проведення робіт в кабінеті біології, план роботи класного керівника, особові справи учнів класу) і складає на її основі індивідуальний план практики у старших класах, який обов'язково затверджується груповим керівником, з'ясовує наявність і відповідність засобів навчання змісту уроків та інших форм роботи з учнями (знайомство з обладнанням шкільних кабінетів, музеїв, бібліотек тощо); відвідує всі уроки та всі позакласні заходи у класі, на базі якого проходить практику.
4. Протягом *другого-четвертого тижня* студент:
5. Виконує всю роботу вчителя біології, вчителя основ здоров'я і класного керівника в своєму класі; проводить всі уроки біології, основ здоров'я за розкладом, 2 уроки оформлює як залікові. Темі залікових уроків студент узгоджує з керівником від факультету і бази практики. Допмагає вчителю у проведенні позаурочної та позакласної роботи з біології, основ здоров'я (підготовки і проведенні роботи гуртків, факультативів, консультацій, підготовки учнів до біологічних олімпіад, масових заходів, екскурсій тощо), проводить 1 залікову тематичну годину з будь-якої теми природничого. За всі проведені уроки та позаурочні форми роботи з учнями отримує оцінки, що виставляються у завданні-звіті на сторінках щотижневого планування.
6. Відвідує уроки студентів-практикантів та бере участь в їх обговоренні, отримує оцінки за самоаналіз та аналіз уроків. Виконує обов'язки завідувача фаховим біологічним кабінетом, працює над поповненням та впорядкуванням матеріальної бази кабінету. Проводить виховну годину з педагогіки, бере участь у проведенні батьківських зборів, складає психолого-педагогічну характеристику на учнівський колектив

Питання до заліку

1. Чи вдалося реалізувати поурочний план з біології під час проходження педагогічної практики?
2. Наскільки зміст залікового уроку відповідав вимогам програми, чи були допущені відхилення? Якщо так, то чи були вони необхідними, чи випадковими?
3. Оцініть оптимальність змісту уроку (об'єм, складність, науковість тощо).

4. Чи вдалося на заліковому уроці звернути увагу на формування загальнологічних умінь аналізувати, порівнювати, узагальнювати, робити висновки; спеціальних умінь і навичок ставити досліди, проводити спостереження, працювати з роздатковим матеріалом, загальнонаукових умінь працювати з текстом і позатекстовими компонентами підручника? Якщо ні, то визначте причини невиконання цих вимог програми.
5. Вирішення основних освітніх, виховних і розвиваючих завдань уроку. Подумайте, чи правильно були визначені завдання залікового уроку?
6. Чи вдалося Вам пов'язати завдання залікового уроку із завданнями попередніх і наступних уроків? Як саме?
7. Чи була досягнута основна мета залікового уроку?
8. Обґрунтування вибраної структури і методичних прийомів ведення залікового уроку. Якщо це традиційний комбінований урок, то обґрунтуйте.
9. Послідовність опитування, пояснення нового матеріалу, закріплення, узагальнення, домашнього завдання на заліковому уроці. Виявіть взаємозв'язок між метою уроку, його типом і етапами.
10. Чи вдалося вам витримати заплановану структуру залікового уроку? Якщо ні, то чим це обумовлено?
11. Як вам вдалося при повторенні навчального матеріалу попереднього уроку продовжити формування провідних ідей курсу на заліковому уроці чи повторення було організовано на репродуктивному рівні?
12. Чи використали ви основні положення поетапного формування понять при поясненні нового матеріалу на заліковому уроці?
13. Чи була можливість реалізувати міжпредметні зв'язки на заліковому уроці? Як ви їх реалізували?
14. На якому рівні було організовано закріплення і узагальнення вивченого матеріалу залікового уроку?
15. Чи відповідав обсяг і характер домашнього завдання на заліковому уроці віковим особливостям учнів?
16. Чи було направлено домашнє завдання проведеного уроку на закріплення основних питань теми, що вивчалася?
17. Чи забезпечить виконання домашнього завдання проведеного уроку більш якісне вивчення матеріалу наступного уроку?
18. Які методи і методичні прийоми були застосовані на кожному етапі проведеного уроку? Чи сприяли дібрані методи вирішенню завдань кожного етапу уроку?
19. Аналіз діяльності учнів на заліковому уроці.
20. Які форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів на проведеному уроці (індивідуальні, групові, колективні) були використані і чому? Скільки учнів одержали оцінки за урок?
21. Як враховувалися особливості класу, рівень розвитку учнів при плануванні і вирішенні завдань залікового уроку?
22. Як здійснювався диференційований та індивідуальний підхід до учнів під час проведення залікового уроку? Чи були моменти на уроці, коли учні лише пасивно були присутні на ньому?
23. Чи були втрати робочого часу на проведеному уроці? Чому це відбулося? Що необхідно зробити на наступному уроці для виправлення цього недоліку?
24. Використання основного навчального обладнання. Чи вдалося вам ефективно використати обладнання, що є в кабінеті під час проведення залікового уроку? Як ви використовували?
25. Які уроки та інші форми організації навчання були проведені під час проходження педагогічної щпрактики? Які уроки були найефективнішими і завдяки чому?

26. Які виникали труднощі у підготовці і проведенні уроків під час проходження педагогічної практики та їх причини?
27. Які ефективні форми й методи навчання використовувалися під час практики.
28. Які були виготовлені засоби навчання під час проходження педагогічної практики.
29. Яка була проведена позакласна робота під час проходження педагогічної практики, її аналіз.

Методи та форми контролю

Поточний контроль здійснюється методистами протягом проходження студентами виробничої практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи, залікових навчальних занять.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності студентів протягом конкретного періоду. При висвітленні диференційованої оцінки студенту враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього викладача, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями й навичками, ставлення до студентів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації та час її подання.

Вимоги до звіту

Після закінчення виробничої практики магістрант оформлює документацію на залік і здає:

- 1) груповому керівнику
 - завдання-звіт роботи магістранта;
 - 2 конспекти залікових занять;
 - розробка виховної години з біології або основ здоров'я індивідуальне завдання – примірник «Вступу» до магістерської роботи, затверджений науковим керівником.
- 2) методисту з педагогіки
 - методичну розробку класної години;
 - психолого-педагогічну характеристику на учнівський колектив академічної групи.

Критерії оцінювання

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною шкалою у процесі залікового модульного контролю. Загальна оцінка складається з оцінок за результатами сумування оцінок поточного і підсумкового модульного контролю (див. таблиці 1, 2).

Таблиця 1

Загальна шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	--	---

Диференційований залік є підсумковим модульним контролем практики і проводиться після закінчення практики (3-й семестр навчання). Під час заліку визначається рейтингова оцінка успішності студентів за проведену практику. Рейтингова залікова оцінка студента не повинна бути меншою від 60 балів. Вона дорівнює сумі оцінок за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь, а також базується на результатах поточного контролю (відвідування, повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики від бази, вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику (див. таблицю 2).

Таблиця2

Шкала підсумкового залікового модульного контролю

№	Вид діяльності студента-практиканта	К-ть балів
1.	Загальне оформлення ведення педагогічного щоденника та звіту з практики	0-10
2.	Психолого-педагогічний розділ практики	0-20
3.	Виховна робота: допомога класному керівнику у окремих видах діяльності	0-5
4.	Позитивний відгук керівника від бази практики «відмінно» «добре» «задовільно» «незадовільно»	20 15 10 0
5.	Складання диференційованого заліку	0-40
9.	Презентація результатів проходження практики на звітній конференції (фотозвіт, відео або медіапрезентація)	0-5
10.	Всього	0-100

Предметом оцінювання якості практичної підготовки студента є рівень набутих ним практичних знань і навичок, умінь вести полеміку та захищати запропоновані у звіті положення. Отже, якість практичної підготовки студента оцінюється за такими показниками поточного і підсумкового модульного контролю:

- 1) самостійне проведення навчальних занять;
- 2) повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики від бази;
- 3) вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику, своєчасне представлення їх на перевірку керівникові;
- 4) демонстрація набутих практичних знань і вмінь, захист звіту про практику.

Рейтингове оцінювання поточного контролю

Повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики від бази є важливим показником процесу практичної підготовки. Максимальна оцінка становить 20

балів. Оцінка за повноту і якість виконання завдань практики визначається, як це представлено в таблиці 3.

Таблиця 3

Оцінювання повноти і якості виконання завдань практики

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
20-16	відмінно	Якщо характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані письмові первинні матеріали результатів виконання всіх завдань практики (плани-конспекти та інші документи)
15-11	добре	Якщо характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані письмові первинні матеріали результатів виконання більшості завдань практики
10-6	задовільно	Якщо характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані не в повному обсязі письмові первинні матеріали результатів виконання завдань практики
5-0	незадовільно	Якщо характеристика від бази практики негативна, до заліку не надані або частково надані письмові первинні матеріали результатів виконання завдань практики

Вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику, своєчасне представлення їх на перевірку керівникові свідчать про сумлінність та дисциплінованість студента. Вони визначаються за якістю оформлення та змісту. На оцінювання цього показника відводиться максимально 10 балів, які розподіляються, як це показано в таблиці 4.

Таблиця 6

Оцінювання вчасності та якості оформлення документації

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
10-8	відмінно	Якщо щоденник і звіт оформлені у відповідності з вимогами, а зміст відбиває результати виконання основних завдань практики
7-5	добре	Якщо щоденник і звіт оформлені у відповідності з вимогами, а зміст не повністю відбиває результати виконання основних завдань практики
4-2	задовільно	Якщо щоденник і звіт оформлені переважно у відповідності з вимогами, а зміст приблизно відбиває результати виконання основних завдань практики
1-0	незадовільно	Якщо щоденник і звіт не відбивають результатів проходження практики або вони відсутні

Підсумковий заліковий модульний контроль

Демонстрація набутих студентом практичних знань і вмінь та захист звіту про практику є завершальним етапом в оцінюванні результатів його практичної підготовки. Оцінка за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь визначається за якістю доповіді про виконання плану практики та відповідей на запитання. Максимальна оцінка – 40 балів. Вона визначається у відповідності з даними таблиці 4.

Оцінювання демонстрації набутих знань і вмінь, захисту звіту про практику

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
40-31	відмінно	Якщо доповідь і відповіді на запитання вірні й повні
30-21	добре	Якщо доповідь недостатньо повна, а відповіді недостатньо вірні або викладені з незначними помилками
20-11	задовільно	Якщо доповідь неповна, а відповіді в основному вірні, але викладені зі значними помилками
1-0	незадовільно	Якщо доповідь не підготовлена або не розкриває суті проведеної роботи

Таким чином, за отриманою студентом загальною сумою балів поточного та підсумкового модульного контролю керівник практики від університету виставляє оцінку в залікову відомість і залікову книжку за шкалою ECTS та національною шкалою.